

A la deriva – Selecció i traducció de textos d'Alain Badiou

Pròleg: El contra-déu de la igualtat.....	1
La veritat política.....	2
Intensificació, contracció, localització.....	3
Intensificació.....	3
Contracció.....	3
Localització.....	3
Objecte identitari i noms separadors.....	3
Objecte identitari.....	3
Noms separadors.....	4
Extensió (difusió o contagi).....	4
Brutal modificació de la relació entre possible i impossible.....	4
Deslocalització subjectiva.....	4
La presentació real.....	4
Epíleg : el soldat desconegut.....	5
Referències.....	6

Pròleg: El contra-déu de la igualtat

Sòcrates-Nosaltres desitgem una nova política, el comunisme, diu Sòcrates. I això serà ben bé més que un mer desig.

Amantha – Aquesta esperança és magnífica, insisteix Amantha. Tinc la recança, però, que no contingui una dosi considerable de mentida.

Sòcrates- És que no hi ha a tota representació política, diu Sòcrates de sobte molt seriós, alguna cosa com una mentida útil, una mentida necessària, una mentida veritable? Jo penso en la història que em va explicar ja fa molt de temps un mariner fenici. «A molts països, em deia, la societat està repartida severament en tres classes socials que no es freqüenten gaire entre elles. En primer lloc hi ha els financers, els grans propietaris, els alts magistrats, els caps militars, els presidents de consells d'administració, de premsa, ràdio i televisió. A continuació trobem la massa d'oficis intermediaris: oficinistes, infermeres, petits quadres, professors, animadors culturals, intel·lectuals incerts, representants de comerç, psicòlegs, escriptors, venedors qualificats, enginyers de petites empreses, sindicalistes de província, floristes, venedors autònoms d'assegurances, monitors, mecànics de barriada, i així podria anar dient i me'n deixo els millors. I, finalment, hi ha els productors directes: pagesos, obrers, i especialment aquests proletaris nouvinguts que arriben avui dia en massa del continent negre. La nostra mitologia, la dels Fenicis, consisteix a dir que aquesta repartició és natural i inevitable. És com si un déu hagués modelat els habitants del nostre país a partir d'una barreja de terra i metall. D'una banda, com que tots són fets de terra, tots pertanyen al mateix país, tots fenicis, tots obligatòriament patriotes. Però, per una altra banda, l'aportació de metall els diferencia. Els qui tenen or al cos són fets per a dominar; els qui tenen plata, per a ser la classe mitjana. Pel que fa als estrats inferiors, el déu els ha barrejat bastament amb ferro. Només que, segons alguns, el mite no s'acaba aquí. Un dia, diuen aquests predicadors subversius, vindrà una mena de contra-déu, la forma del qual encara ens és desconeguda. Serà un sol home? Una dona de bellesa radiant? Serà un equip? O bé una idea, guspira que estén el foc a tota la plana? Impossibile de saber-ho. En qualsevol cas, aquest contra-déu farà fondre tots els Fenicis, fins i tot potser la humanitat tota sencera, i els referà de tal manera que tothom sense excepció estarà compost d'una barreja indistinta de terra, de ferro, d'or i d'argent; aleshores els éssers humans tindran a bé a viure sense divisions, mostrant tots una idèntica pertinença a la igualtat del destí»

Glaucó – Heus ací, efectivament, un mentida ben bonica! s'exclama Glaucó.

Sòcrates – Però la formació de la nostra política, afegeix Sòcrates, l'educació que l'acompanya, no

són com la del contra-déu del Fenici? Deixem, per això, que aquesta ficció faci el seu camí com li vingui de gust en l'esdevenir de la vida anònima. Pel que fa a nosaltres, demanem-nos d'entrada que s'esdevé de la societat si hom suposa que ja no hi ha ni or, ni plata, ni ferro, ni dalt ni baix, sinó solament els iguals, pels quals no hi ha tasques que calgui reservar a tal o tal grup inferior, sinó solament allò que tots hem de fer en profit de tots.

(La république)

La veritat política

Jo voldria partir de la definició del que és una veritat política, tal com us l'he donada la darrera vegada. Una veritat política és el producte organitzat d'un esdeveniment popular massiu, en el qual la intensificació, la contracció i la localització posen en lloc d'un objecte identitari i dels noms separadors que l'acompanyen, una presentació real de la potència genèrica del múltiple.

Un corrent important de la filosofia política sosté que una característica de la política és el fet que aquesta és aliena a la noció de veritat, i que des del moment que es connecta la política a una noció qualssevol de veritat, hom cau en la presumpció totalitària. Se'n dedueix que no hi ha altra cosa que opinions. Fixeu-vos que els qui sostenen això, no sostindrien en cap moment que en ciència o art només hi hagi opinions. Es tracta d'una tesi específica de la política, l'argumentació de la qual remunta a Hannah Arendt, i que diu que com que el que està en joc a la política és l'ésser-junts, hi ha d'haver un espai pacífic en el qual es puguin desplegar les opinions discordants, i que si hi hagués una veritat, necessàriament aquesta exerciria una opressió elitista sobre el règim obscur i confús de les opinions. Aquesta tesi s'ha implantat extensament des de fa una trentena d'anys, és a dir, des de la instauració del període de reacció, del qual jo en faig remuntar els inicis cap a finals dels anys setanta. El que caracteritza el pensament polític revolucionari, en canvi, és precisament el fet de concebre que hi ha una veritat en política i que l'acció política és en si mateixa una lluita del veritable contra el fals.

Quan jo parlo de veritat política, no em refereixo a un judici, sinó a un procés: una veritat política no consisteix en alguna cosa així com «jo dic que tinc raó, i els altres estan equivocats», sinó que una veritat política és quelcom que existeix en el seu procés actiu i que es manifesta, en tant que veritat, en diferents circumstàncies. Les veritats no són judicis anteriors als processos polítics i que després caldria verificar o aplicar, etc. Les veritats són la realitat mateixa en tant que procés de producció d'esdeveniments polítics, de seqüències polítiques, etc. Veritats, sí; però, de què? Veritats del que és efectivament la presentació col·lectiva de la humanitat com a tal. I també la tesi que una bona part de l'opressió política consisteix en la dissimulació d'aquesta presentació col·lectiva de la humanitat. Quan hom es ressol a dir que no hi ha res més que opinions, resulta que és l'opinió dominant, és a dir, l'opinió que té mitjans de domini, la que s'imposa com a consensuada o com el marc general en el qual existeixen les altres opinions.

(...)

La veritat política arrela en els esdeveniments populars massius. Jo no dic que la veritat política s'hi pugui reduir: no és veritat que una veritat política sigui només finalment una mena de moment d'alçament o bé, com deia Trotsky, quan «les masses pugen a l'escena de la Història». Cosa que no passa pas tots els dies. Com diu el meu amic Sylvain Lazarus, la política és rara. La política en tant que producció, és a dir, en tant que procediment de veritat, es dona rarament, ja que l'Estat, aquest sí que existeix sempre, en tot moment.

Intensificació, contracció, localització

Jo voldria partir de la definició del que és una veritat política, tal com us l'he donada la darrera vegada. Una veritat política és el producte organitzat d'un esdeveniment popular massiu, en el qual la intensificació, la contracció i la localització posen en lloc d'un objecte identitari i dels noms separadors que l'acompanyen, una presentació real de la potència genèrica del múltiple.

Intensificació

Intensificació designa el fet que quan hi ha un alçament popular massiu, hi ha una intensificació subjectiva general, la qual Kant ja havia remarcat en el moment de la Revolució Francesa sota el nom d'entusiasme. Aquesta intensificació és general, ja que és tant una intensificació i una radicalització dels enunciat, de les preses de posició, de les formes d'acció, com també la creació d'un temps intens (hom és al peu del canó des que surt el sol fins que es pon, la nit deixa d'existir, l'organització temporal està trastocada, ja no se sent el cansament tot i estar exhaust, etc.), cosa que explica el desgast ràpid d'aquest tipus de moment. Un estat com aquest no pot esdevenir crònic; crea l'eternitat però en si mateix no és etern. Aquesta intensitat, però, es desenvoluparà encara durant força temps, un cop hagi desaparegut l'esdeveniment que li ha donat lloc. Una vegada que la gent ha tornat a casa seva, resta al seu darrera una energia que posteriorment es recollirà i s'organitzarà.

Contracció

La situació es contracta en una mena de representació d'ella mateixa, una mena de metonímia de la situació de conjunt. Durant un temps, aquesta contracció és reconeguda universalment: no importa qui arreu del món sap que la gent concentrada a la plaça Tahrir pronuncien alguna cosa que concerneix tothom. És un tret general el fet que, durant els aixecament populars massius, allò que s'anomena el «país profund»/ la «majoria silenciosa», desapareix, i tota la llum s'enfoca vers una minoria que, per molt nombrosa que sigui, resta encara una minoria – una minoria massiva.

Localització

Una modalitat fonamental d'existència de tot això és la creació de llocs polítics. Un lloc polític és un lloc en el qual té lloc l'esdeveniment popular massiu, al qual fa existir en un sentit universal. Un esdeveniment polític que tingui lloc per tot arreu, no existeix pas; un esdeveniment polític té lloc en un lloc. Aquests llocs poden variar: els llocs polítics del maig 68 van ser edificis (l'ocupació de la Sorbonne, de l'Odéon, de les fàbriques); no és el mateix que les places. Les significacions, el modes de presència no són els mateixos.

Objecte identitari i noms separadors

Jo voldria partir de la definició del que és una veritat política, tal com us l'he donada la darrera vegada. Una veritat política és el producte organitzat d'un esdeveniment popular massiu, en el qual la intensificació, la contracció i la localització posen en lloc d'un objecte identitari i dels noms separadors que l'acompanyen, una presentació real de la potència genèrica del múltiple.

Objecte identitari

L'Estat crea una norma que es refereix tant a allò que fa patent a aquest mateix Estat com als drets que aquest confereix. L'objecte identitari és un objecte al qual cal assemblar-s'hi al màxim per tal de merèixer una certa atenció per part de l'Estat. Si algú no s'hi assembla gaire, a aquest objecte identitari, també tindrà tota l'atenció de l'Estat, però ara en un sentit negatiu (sospita, control, i és clar, expulsió). En el cas dels l'objectes identitaris « Català » o « Espanyol » (dels quals ningú no sap exactament en què consisteixen, els quals de fet no existeixen), l'Estat pot procedir a revisions

dràstiques, declarant un bon dia que algunes de les poblacions que es creia que eren «catalanes» o « espanyoles » ja no compleixen les condicions de semblança amb l'objecte identitari.

Noms separadors

Aquest terme designa les diferents maneres de no assemblar-se a un 'objecte identitari fictici. Quan hi ha un esdeveniment popular massiu, aquest tendeix, per la seva pròpia naturalesa, a arruïnar l'objecte identitari i els noms separadors que l'acompanyen. En el seu lloc arriba una presentació real, l'afirmació que la gent que hi ha allà és el que existeix. Finalment, hom dirà que representen la humanitat sencera, ja que el que els mou en la seva intensa concentració localitzada té una dimensió universal. Això tothom ho percep. Per què ? Perquè es tracta d'un lloc en el qual l'objecte identitari fictici és essencialment inoperant o abolit, ja no hi juga la identitat sinó els noms genèrics, és a dir, allò que interessa a la humanitat en general.

Extensió (difusió o contagi)

Brutal modificació de la relació entre possible i impossible

La primera forma d'extensió (a parer meu, la més fonamental) està lligada al sentiment d'una brutal modificació de la relació entre el possible i l'impossible. L'esdeveniment popular massiu crea una des-estatització de la qüestió del que s possible i del que no ho és pas (incloent-hi mecanismes com l'objecte identitari). D'aquesta funció, l'Estat n'és desposseït per part de l'esdeveniment popular massiu; ara és la gent concentrada al lloc polític la que prescriu una nova possibilitat, la gent es compromet amb la idea que ara són ells els qui tenen el dret de definir el que és possible. Així es creen les condicions per a una extensió. Dit d'una altra manera, quan tothom comprèn que ja no es troben en el mateix règim de delimitació del possible i de l'impossible.

Deslocalització subjectiva

D'altra banda, també hi ha el que es podria anomenar una deslocalització subjectiva del lloc, la qual és una extensió ja en el mateix lloc. El que es diu en el lloc polític no pretén valdre sols per al seu lloc concret, ans al contrari. Els indignats ho han dit molt bé: «Nosaltres ens trobem aquí, però de tota manera això és també mundial, i per tant ens trobem arreu». La gent es reuneixi en el lloc concret per tal de valdre per a tot arreu. I aquest extensió inicial serà captada per altra gent de fora, que aleshores diran: «Ja que jo sóc en aquest tot arreu, intentaré fer el mateix». Hi ha un vaivé. Com que la subjectivitat d'aquells que han llançat l'afer és ja una subjectivitat d'extensió universal, la identificació amb ells es pot fer a la inversa.

La presentació real

Jo voldria partir de la definició del que és una veritat política, tal com us l'he donada la darrera vegada. Una veritat política és el producte organitzat d'un esdeveniment popular massiu, en el qual la intensificació, la contracció i la localització posen en lloc d'un objecte identitari i dels noms separadors que l'acompanyen, una presentació real de la potència genèrica del múltiple.

[A la meua definició de veritat política hi ha l'expressió : presentació real de la potència genèrica del múltiple. Les temptatives polítiques de les quals acabo de parlar són temptatives de sostroure's a la representació. En l'afer hispànic recent, s'ha donat la simultaneïtat xocant entre el sorgiment d'una presentació real (la concentració de la joventut a les places) i d'un fenomen representatiu (una aclaparadora victòria electoral de la dreta espanyola). El moviment ha hagut de declarar en nom de

la presentació la vacuïtat total del fenomen electoral (« no ens representen »). És tota una lliçó : d'una banda, la possibilitat d'una veritat política, i de l'altra, la perpetuació del règim representatiu, ambdós aspectes producte d'una mena de teatralitat (d'altra banda, ja present el 1848) alhora de forma simultània i disjunta.]

El moviment hispànic, el dels «indignats», és una imitació alhora sincera, activa i tanmateix limitada, dels motins històrics dels països àrabs. Reclamar una «democràcia real», oposada a una democràcia dolenta, no crea cap dinàmica duradora. D'entrada, tot plegat resta massa intern a la ideologia democràtica ja instaurada, massa dependent de les categories de la dominació crepuscular occidental. Com hem vist, ara, en aquesta re-obertura de la nostra història, es tracta de l'organització, no d'una «democràcia real» sinó d'una autoritat del Veritable. O d'una Idea incondicionada de la justícia.

A més a més, cal alhora saludar i criticar la categoria d'indignació, llançada amb molt de coratge, amb tot l'èxit que ja coneixem (i això és un bon símptoma) per Stéphane Hessel. Té tota la raó del món quan convida la joventut a investigar, a anar a veure el que passa, a no girar la cara davant els crims actuals, innombrables, del capitalisme contemporani. Té raó quan ens diu: «Mireu què passa realment a Gaza, a Bagdad, a Àfrica, i fins i tot a casa vostra! Trenqueu amb el consens «democràtic» i la seva propaganda de paper mullat» Ara bé, amb indignar-se mai no n'hi ha hagut prou. Un afecte negatiu no pot reemplaçar la Idea afirmativa ni la seva organització, així com el motí nihilista no pot pretendre ser una política.

Tanmateix, entre les grans virtuts del motí hispànic, hi ha la simultaneïtat xocant, instructiva, entre el sorgiment d'una *presentació real* (la concentració de la joventut vital del país a la Plaça del Sol) i un fenomen *representatiu* (una victòria electoral aclaparadora de la dreta espanyola, ben coneguda pel fet de ser particularment reaccionària). Sols per mantenir-se, el moviment ha hagut de declarar tot seguit *la vacuïtat total del fenomen electoral*, i per tant, *de la representació* («no ens representen») en nom de la presentació que encarnava. El moviment hispànic ha tornat a dir, amb uns mots nous, la gran veritat de finals de juny del 68 a França, això és: «Eleccions, parany conservador».

(Reveil pàg 144-145)

Epíleg : el soldat desconegut

Al propietari, al banquer, al «triomfador», els hauria de succeir el genèric anònim del poble reunit en assemblea, i de tot el que és fidel a aquesta concentració, de la mateixa manera que a la banda de Moubarak li ha succeït, si més no durant un temps, i per a nosaltres que desitgem el Veritable, la plaça Tahrir, sigui quin en sigui el seu destí final.

A títol d'il·lustració, considerem el motiu del monument «al soldat desconegut». Aquí hi ha, indiscutiblement, un reconeixement de la potència de l'anònim, de la potència del genèric, de la igualtat. És tal, aquesta potència, és evidentment reconeguda talment pels pobles, que fins i tot els botxins dels pobles li han de construir un monument. És clar, hi ha en aquesta utilització de la potència del motiu igualitari una apropiació que n'inverteix el sentit. Car aquest famós soldat desconegut està embolcallat amb la bandera tricolor, envoltat pel culte a la Nació, de l'obligació identitària, en nom de la qual s'ha conduït al soldat en qüestió a fer-se matar. Aquest soldat desconegut ha mort, no en el principi d'afirmació del genèric, sinó amb l'objectiu de soldar mitjançant batalles sangonents les tenebroses contradiccions inter-imperialistes entre Francesos, Anglesos i Alemanys. En aquestes batalles, milions de soldats, desconeguts o no, han estat sacrificats de forma innoble. Si una gran part de la joventut camperola francesa ha pogut ser enviada a la massacre per defensar interessos que no eren en absolut els seus, és perquè se'ls ha fet

seguir el pas de la marxa de la identitat («Mort als alemanys»). El soldat desconegut ha mort al servei del Moloch identitari.

(Réveil – pàg.121-122)

Referències

Les traduccions han estat adaptades per a ser recitades en format radiofònic.

Si no s'indica el contrari, els textos estan extrets i traduïts a partir del seminari impartit per Alain Badiou “Qu'est-ce que c'est changer le monde?”. El text original es troba a:

<http://www.entretmps.asso.fr/Badiou/10-11.htm#_ftnref21> [febrer 2012]

La referència completa dels altres textos:

Reveil: Badiou, Alain, *Le reveil de l'Histoire*, Nouvelles Éditions Lignes, 2011

La république: Badiou, Alain, *La république*, Fayard 2012